

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Caput 1. De Prælatō Regulari?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

PARS SECVNDA.

RELIGIOSÆ PERSONÆ.

NON NULLA in communi de Prælatu Regulari annoto, de Abbatisſa, deque Monialium Clausura plura indico.

SECTIO VNICA.

De Personis Religiosis, Receptiores sine pugna Sententiæ.

CAPVT I.

De Prælatu Regulari.

¹ **Q**UINAM dicendi Prælati, Regulares suorum subditorum Regularium Indices.

PRÆLATVS proprie dicitur, qui Ecclesiæ Collegiæ, seculari vel Regulari, aut communitati Religiosæ præponitur. Inter Religiosos de quibus sermo sunt Prælati, Abbates, Generales, Provinciales, Priores, Guardiani, Commissarii, Visitatores, Præpositi, Rectores, Correctores, &c. Non vero eorum Vicarii, nempe Superior, priore nec mortuo, nec amoto. Quia ordinariam non habent iurisdictionem. Alij prælati ordinum exempti sunt ab Episcoporum iurisdictione, v. gr. Mendicantium Prælati, summo prælati immediate subiecti, qui quidem in istos subditos Regulares quasi Episcopalem habent iurisdictionem. Alij sunt prælati non exempti, qui tamen ordinarij Iudices in totam Regularium existunt, saltem in causis ad Regularia statuta, ac disciplinam pertinentibus. Quamobrem illos carceri addicere, punire, & excommunicare possunt: nec Episcopus in tali causa se valet immiscere, nisi ob Regulæ prælati negligentiam. Abbas ad Cap. Cum ab Ecclesiasticum, de officio Ordinis. Zerola in praxi Episcopi. p. 110. Prælati Tambur. tom. 1. de iure Abbatis. d. 1. q. 1. n. 7. & 8.

² **D**UPLEX eorum potestas dominica & iurisdictionis. Duplex in prælatu Regulari potestatem agnoscit, vnam dominicam seu æconomiam; alteram politicam, seu iurisdictionis. Per dominicam intelligitur acquisitum religioni, & eius prælati ad imperantiam religionis, eorumque operibus vtendum, prout communis indicantur. Per potestatem iurisdictionis intelligo potestatem spirituales ad Claus Ecclesiæ pertinentem, a Christo

Esob. & Menz. Decret. dist. 1. tom. VII.

Domino traditam, vel derivatam medio summo Pontifice, vel alijs Episcopis. Suar. de Relig. tom. 3. l. 2. c. 18. a. n. 6.

Prælati Regularis potest Regularem subditum in conscientia obligare per legem, ac præcepta, supposito vniuersali Ecclesiæ consensu, ac vera religionis status institutione. Huiusce autem potestatis duplex est titulus, primus est votum obedientiæ; alter iurisdictionis Ecclesiastica prælati necessaria, & de facto ad effectum hunc sufficientes communicata. Sancti. l. 3. Decal. cap. 1. num. 20. Suar. de Relig. tom. 4. tr. 8. l. 2. c. 8.

Non potest actum purè internum secundum se præcipere: nec subditi tenentur obtemperare, Quia illa potest quis præcipere, de quibus potest iudicare, penamque sumere, sed de actibus mere internis solus Deus potest indicare, &c. Quatenus vero spectant ad actum externorum complementum, vel sunt ad esse physicum necessarii, vel quatenus inuicem connexionem habent, possunt à prælatu præcipi, ac prohiberi indirecte. D. Thom. 2. 2. q. 104. a. 5. Manda. tom. 1. n. 26. a. 3. Manu. to. 3. q. 9. artic. 2. Suar. de legib. l. 4. c. 13. n. 6. Sancti. l. 6. Decal. c. 2. n. 5.

Nec imperare quod contra Regulam esse confiteretur. Quia tale præceptum non est validum, cum præcipiens potestatem ad ea quæ ad destructionem non ad destructionem acceptam excedat. Attamen si superior qui potest in Regulam esse regula ad singularem eum actum dispensare, præcipiat, debet subditi obedire, quia id opus ex rationabili prælati dispensatione fit licitum. D. Tho. 2. 2. q. 104. a. 5. Nam. sum cap. 2. n. 39. Faust. in thesaur. Relig. l. 6. q. 83. Sach. l. 6. Decal. c. 3. n. 8. Suar. de Relig. to. 3. tr. 7. lib. 10 c. p. 8.

Nec ad ea obligare, quæ sunt omnino supra Regulam, quæ prælati non est dominus, re ad ea sed custos, ac ministri Regule ipsiusque potestas quæ sunt ultra eius terminos non extendit supra Regulam, supra Regulam.

FF. 2

³ Potest subditum in conscientia obligare.

⁴ Non potest actum purè internum secundum se præcipere.

⁵ Nec imperare quod contra Regulam esse confiteretur.

⁶ Nec obligare supra Regulam.

CAPVT II.

De Abbate.

N Abbate Regulari requiritur, ut sit 11
 expresse professus, Sacerdos, etatis 25. annorum, a Monasterio, cui pre-
 eue debeat, electus, & ex eodem Monasterio, Abbat
 ad cuius prefecturam assumitur, creandus, nisi Religio
 quando Monasterium personam idoneam electionem
 non haberet. Cap. Nullus, de elect. in 6. c. 1. de
 atate, & qualis. ordinand. Cap. Abbas, Cap.
 Abbatem 18. q. 2. & alibi.

Potest populum solemniter benedicere in 12
 Ecclesiis sibi pleno iure subiectis, (aliis vero Populum in
 in locis non nisi ex privilegio speciali) post Ecclesia si.
 Missæ sacrificium perfectum, post vesperti- bi subiecta
 nas, aut matutinas preces decantatas. Potest benedicere,
 tonsuram, ac minores ordines conferre, non suis sub-
 obstante longi temporis desuetudine, decreto diu-
 tamen Tridentini sess. 23. c. 10. asserta. Ab. glos. post
 baribus (ait) aut aliis quibuscunque quantum. ordines mi-
 nis exemptis non liceat in posterum intra fines nec con-
 alienius Diocesis consistensibus, etiam si nullus forte, si mi-
 Diocesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, ita ac be-
 qui Regularis subditus sibi non sit, tonsuram, culo tra-
 vel minores ordines conferre. Facultas autem tur.
 hæc restringenda ad eos prælatos regulares,
 qui ius mitræ, ac baculi deferendi habent. Zo-
 tol. in praxi, v. Abbas. Barb. p. 2. alleg. 3. n. 13.

Abbas, qui insignibus Pontificalibus utitur, 13
 immemorabili consuetudine calices, statera, Et. consi-
 campanas, lapides, & pyxides consecrandi fa- crare de-
 cultatem præcipit. Quæ consuetudo est riæ. Cali.
 contra ius commune sit (ut patet ex Cap. Ab- ces, & c.
 bates, iuncta Glo. sa, v. Tonsuram, de privileg.
 in 6.) fundata est in privilegio Innocentii
 VIII. apud Tamb. Barb. de potest. Episc. p. 2.
 alleg. 27. n. 36. Miranda to. 2. q. 40. d. 4. Suar. de
 Relig. to. 4. l. 2. c. 30. n. 8.

Quid possint Abbates, & alij Prælati Re- 14
 gulares circa subditos summariè recenseo. Quid pos-
 habentes iurisdictionem Episcopalem possunt sint circa
 in suos subditos circa absolutiones, & dispen- subditos
 sationes quod Episcopi in Diocelanos viti- pratoris
 te Tridentini. Dixi posse subditis ordines mi- summariè
 nores ab Abbate mitrato conferri, ac novi- indicio.
 tiis ante professionem minimè potest. Abbas
 Cisterciensis ex privilegio confert suis Mona-
 chis Diaconatum, & Sæd diaconatum. Potest
 Abbas, & alij Prælati Regulares dare subditis
 regularibus dimissiones, eo quod ad quemlibet
 episcopum ordinandos immittere. Abbas re-
 gularis dispensat super interdictis ordinum
 minorum, quando ille subditos suos ordinare
 potest, in interdictis vero aliorum ordinum
 Episcopus dispensat. Ex variis privilegiis potest
 absolvere suos subditos a casibus Papalibus,
 ac censuris, imò & moniales sibi subditas. Po-
 test irritare, commutare, vel dispensare subdi-
 torum vota, & iuramenta. Plura alibi.

CAPVT

est, quod ipsius limites excedi, v. g. ad infide-
 les progredi, ubi adest magnum mortis, vel
 feruentis periculum, & alia similia. D. Thom.
 2. 2. q. 10. a. 10. Caiet. 2. 2. q. 88. a. 8. Mann.
 p. 2. sum. c. 9. n. 1. Nau. comment. 4. de Regul. n.
 23. In triplici tamen casu aliquid præcipere
 poterit, quod supra Regulam sit. Primus est,
 in alicuius criminis admitti poenam. Secun-
 dus, si ad votorum observationem necessa-
 rium videatur. Tertius ob aliquam publicam
 necessitatem. Reg. l. 18. n. 395. Ang. v. Reli-
 giosus, n. 30.

Non debet esse facilis ad ferenda præcepta 7
 obligatoria sub mortali. Quia experientia edo-
 cet, eorum frequentiam magis contemni,
 quam formidari. Trid. sess. 23. c. 3.

Nequit Religiosis Generalis suis Religio-
 sis præcipere, ut ad Indos infideles, ubi mar-
 tyriz periculum imminet, vel ad hæreticos, &
 Schismaticos causa eorum conversionis pro-
 curandæ, proficiscantur. Quia res est difficil-
 limâ, multisque animi, ac corporis periculis
 obnoxia. Excipe nostræ Societatis Iesv pro-
 fessos, qui quarto ad id se obligant voto.

Verum cum summo Præsoli cura boni com-
 munitatis totius orbis incumbat, is solus potest,
 & Regularibus, & secularibus Clericis præ-
 cipere, ut ad quamlibet orbis plagam tendant
 ad infidelium conversionem. Mann. tom. 3. q. 99.
 Reg. l. 9. a. 7 & 8. tom. 2. sum. c. 9. nu. 5.
 Lopez p. 1. instr. c. 56. Lefl. l. 2. c. 41. d. 9. nu-
 mero 75.

Virtutes in prælato Religioso requisitas 9
 annuero. Primo tenetur bonum commune
 Religionis semper affectare, proprio com-
 modo postposito, pro Regulari observantia, si
 opus fuerit, vitam in discrimine constituendo.
 Secundo, Maxime necessaria in eo est fortitu-
 dinis virtus, iustitia enim sine fortitudine, ter-
 ga nonnunquam vertit. Tertio inesse debet
 in eo pietas, non tamen nimia, sicut nec nimia
 iustitia, ac feneratoris, sed lenitas cum feneratoris
 est admiscenda. Porro Prælati munus, est, co-
 munitatem à vitis expurgare, ad virtutem
 ac perfectionem promovere. Quare prælatore
 onus est vel Angelicis humeris formidand-
 um, uti ait Trid. sess. 6. c. 1.

Pro prudenti autem subditorum regimine 10
 nonnulla à Prælato observanda recenseo. Nul-
 lum negotium aggrediatur, nisi omnibus,
 quæ illud circumstant, consideratis. Consilium
 aliquando mittet, si negotium exigere videat.
 Non facile credat delatori. Nihil sine consilio
 gerat. Linguam cohibeat, Prælati namque
 verba, & notantur attente, & velociter cir-
 cumferuntur, & magnam faciunt in subdito-
 rum animis impressionem, subditorum ni-
 miam familiaritatem fugiat, quæ assuet con-
 temptum parere, alioque excitat ad invidiam,
 liberalitatem in subditos prudenter exerceat.

Pacem inter subditos tueri, præcipua

eius sit procuratio. Cuncta

Patribus Greg. Bernar. p.

Tho. Nazian. &

aliis.

10
 Que obser-
 vare debeat
 ad pruden-
 tem subdi-
 torum gu-
 bernationem.

ELSCOBAR
 Theol. Mor.
 Tom. VII. VI.
 EL. IV.